

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ
ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ”
(для спеціалістів)**

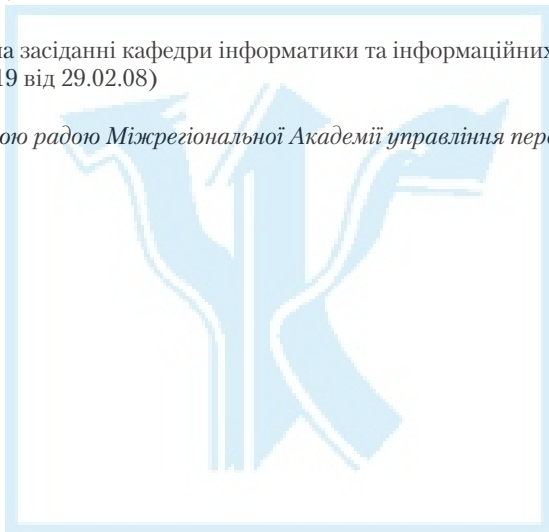
МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

Підготовлено доцентом кафедри інформатики та інформаційних технологій
Л. О. Левченком

Затверджено на засіданні кафедри інформатики та інформаційних технологій
(протокол № 19 від 29.02.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Левченко Л. О. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисциплін “Програмне забезпечення автоматизованих систем управління цінними паперами” (для спеціалістів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2008. — 38 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, зміст самостійної роботи з дисципліни “Програмне забезпечення автоматизованих систем управління цінними паперами”, методичні вказівки до підготовки, написання та захисту реферату, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Глобалізація економічного розвитку всіх складових господарської діяльності в Україні, створення сприятливого інвестиційного клімату для вітчизняних та іноземних інвесторів передбачають розвиток в Україні повного комплексу інфраструктури фондового ринку.

Комплекс інфраструктури ринку цінних паперів включає системи укладання угод (фондові біржі, торгово-інформаційні системи), системи обліку прав власності (реєстратори, зберігачі), системи виконання угод (депозитарії, розрахункові банки), системи перерозподілу грошових ресурсів фінансового посередництва (брокери, дилери).

Діяльність на ринку цінних паперів пов'язана з підвищеним фінансовим ризиком, вона є новою, складною і потребує від усіх професійних учасників глибоких економічних і юридичних знань, відповідного математичного та інформаційного забезпечення, технічних засобів, вивчення зарубіжного досвіду у цій сфері, накопичення власного досвіду з різними операціями з цінними паперами. Крім того, діюче законодавство передбачає обов'язкове ліцензування усіх професійних учасників фондового ринку.

Підвищення якості управління в цих структурах, забезпечення швидкості, точності та надійності виконання операцій з цінними паперами потребують застосування нових інформаційних технологій, сучасних підходів до створення інформаційних систем у цій сфері.

Сфера застосування нових інформаційних технологій на базі персональних комп'ютерів і розвинених засобів комунікації досить обширна. Вона містить різні аспекти — від забезпечення простих функцій службового листування до системного аналізу і підтримки складних завдань прийняття рішень. Персональні комп'ютери, лазерна й оптична техніка, засоби масової інформації і різного виду комунікації (включаючи супутниковий зв'язок) дають змогу учасникам фондового ринку отримувати в потрібний час і в повному обсязі необхідну інформацію для реалізації професійних цілей.

Студенти повинні бути підготовлені теоретично і професійно до нових умов роботи в сучасній економіці, оскільки від цього залежать масштаби використання інформаційних технологій у всіх аспектах людської діяльності і те, яку роль вони відіграють у підвищенні ефективності суспільної праці.

Основний зміст самостійної роботи студентів над дисципліною полягає у вивченні, набутті навичок роботи і застосуванні системи

знань в галузі автоматизованих інформаційних технологій та інформаційних систем, які необхідні для вирішення завдань управління.

Значну частину самостійної роботи студентів становить вивчення нормативних документів предметної галузі з організації робіт.

Лише постійне самостійне навчання дає можливість якомога ближче підійти до вершини знань певної галузі, оволодіти такою сумою знань і вмінь, які б дали змогу заявити про себе як про професіонала. Студент, який хоче якнайкраще оволодіти професією, має добре розуміти: на занятті викладач подає основи знань, навчає, як учити, виділяє ті ключові аспекти дисципліни, які пробуджують у молодій людини потяг до поглиблення й удосконалення усіх знань. Збагачення загальною сумою знань, накопичених людством, розширення світогляду, усвідомлення наявної перспективи щодо реалізації певних знань є основним мотивом до сумлінного ставлення до навчання. Самостійна навчальна діяльність студента буде лише тоді результативною, коли вона ґрунтуватиметься на внутрішній потребі. Виховання відповідної здатності у студента потребує чіткого узгодження процесу самоосвіти з цілями навчання та виховання.

Згідно з державними стандартами, навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час навчальних занять. Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. Самостійна робота повинна бути спланована, організаційно і методично спрямована як особиста творча праця без прямої взаємодії з викладачем. Навчальний час, відведений для самостійної роботи, регламентується робочим навчальним планом і повинен, згідно з Болонською декларацією, становити не менше 50 % загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. У необхідних випадках ця робота виконується відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів. Графік доводиться до відома студентів на початку поточного семестру. При організації самостійної роботи студентів з використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого про-

ектування тощо) передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку фахівця.

Самостійна навчальна діяльність студента може здійснюватись через:

- запам'ятовування певної інформації за рахунок уважного слухання і конспектування лекцій; активної роботи під час практичних занять;
- роботу над конспектами лекцій, планами практичних занять;
- опрацювання літературних джерел (конспектування самостійно вивченого матеріалу, рефератування);
- роботу з каталогами звичайних та електронних бібліотек, інформаційно-пошуковими сервісами Internet;
- вивчення навчального матеріалу за паперовими та електронними підручниками, навчальними посібниками, практикумами тощо;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою;
- підготовку доповідей, рефератів, написання курсових робіт, пошукову і науково-дослідну діяльність;
- самотестування.

Самостійна робота студента під час лекції. Лекційний матеріал призначається для спрямування студентів у найбільш раціональному напрямі щодо вивчення навчальної дисципліни і акцентуванні уваги на найбільш складних, вузлових питаннях навчальної дисципліни. Належне ведення конспекту під час лекції сприяє збереженню необхідної інформації і дає студенту змогу в подальшому проаналізувати її. За умови подання лекційного матеріалу в усній формі одночасно засвоюється до 20 % інформації. Викладання інформатики в комп'ютерних класах або в аудиторіях, обладнаних мультимедійним обладнанням (наприклад, мультимедійним проектором або сенсорним екраном), водночас з демонстрацією студентам прийомів роботи з користувальницьким інтерфейсом програми дає змогу підвищити рівень засвоєння лекційного матеріалу до 50–60%.

Робота над конспектами лекцій, планами практичних занять. При підготовці до практичних занять студент має спиратися на складений ним конспект лекції. При опрацюванні матеріалу лекції слід зіставити законспектований матеріал з планом практичного заняття, що міститься у методичних матеріалах для практичних занять або у навчально-методичному комплексі. Якщо у конспекті бракує матеріалу з

окремих питань лекції або недостатньо розкриті деякі питання практичного заняття, або вони винесенні на самостійне опрацювання, студент повинен звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і відповідних методичних матеріалів. Підготовку для практичного заняття найкраще здійснювати з використанням ПЕОМ зі встановленим на ньому відповідним програмним забезпеченням.

Вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, методичними вказівками, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою. Працювати з підручниками, навчальними посібниками, методичними вказівками, практикумами, науковою і спеціальною літературою незалежно від типу їхнього носія (паперового чи електронного) необхідно таким чином, щоб отримати максимум теоретичних знань і навичок. При роботі з цими джерелами студент насамперед повинен ознайомитися з їх змістом, щоб визначити, чи необхідно опрацювати це джерело і чи стосується воно навчального курсу, що вивчається, і тільки після цього визначити послідовність його опрацювання і відібрати необхідний для вивчення матеріал з цього джерела (глави, розділи тощо). У разі роботи з інтерактивними електронними джерелами слід використовувати можливості навігації за документом, що надаються сучасними програмами, призначеними для читання електронних документів відповідних форматів (*MS Word, Adobe Reader, Adobe Acrobat* та ін.) і, особливо, переваги гіпертекстової технології подачі навчального матеріалу, а саме — за допомогою гіперпосилань знаходити відповіді на поставлені питання. При опрацюванні матеріалу необхідно з'ясувати суть питання, що вивчається, не уникаючи при цьому визначення суті незрозумілих чи незнайомих слів, термінів. Саме інтерактивні гіпертекстові електронні джерела (довідки в складі програмних продуктів, електронні посібники та словники) дають змогу конкретизувати терміни та визначення якнайшвидше. Під час вивчення матеріалу необхідно аналізувати прочитане, порівнюючи з прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, позначати незрозумілі положення з метою їх подальшого з'ясування на практичному занятті. Бажано відпрацювати зручну для себе певну систему позначень (позначки на полях конспекту, підкреслення маркерами різних кольорів, доповнення конспекту альтернативними формулюваннями та посиланнями на інші джерела тощо) та фіксації опрацьованого матеріалу. Сучасні текстові редактори (в першу чергу *MS Word*) дають можливість створити електронний конспект

з примітками, виносками, коментарями та роздруковувати його. Для самостійного поглибленого вивчення навчального матеріалу студенту слід звертатися до наукової та спеціальної літератури, яка може бути й не зазначеною в навчально-методичному комплексі. Використання самостійно отриманих відомостей як у навчанні, так і на практиці є, безперечно, цінним здобутком діяльності студента на шляху формування свого професійного потенціалу.

Робота з бібліотечними фондами та дистанційними джерелами з метою пошуку необхідної інформації. Знання з технологій захисту інформації належать до базової підготовки сучасної людини. З позицій випереджаючої освіти навчання тільки за конспектом лекцій та основною літературою, вказаною у навчальній програмі, є недостатнім. Належна підготовка потребує здебільшого вміння швидко знаходити та опрацювати необхідний матеріал за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою та коректно цитувати знайдене. Перелік такої літератури, як правило, наводиться у навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни. Тому завдання студента зводиться до самостійного знаходження цих матеріалів шляхом пошуку у паперових або електронних фондах бібліотек, а також у різноманітних файлових архівах, базах даних та базах знань, доступ до яких здійснюється за допомогою відповідних сервісів *Internet* (в основному — *Word Wide Web, FTP* та *UseNet news-groups*).

Для пошуку документа використовуються різні його ознаки. Насамперед — це реквізити документа (УДК. Автор(и). Заголовок опису. Основний заголовок: відомості про заголовок / Відомості про відповідальність. Відомості про видання (в тому числі URL-адреса Web-документа або Ftp-файлу). Місце видання, дата видання. Обсяг). УДК — це універсальна десяткова класифікація будь-яких офіційних видань по всьому світу. Відповідні довідники видаються багатьма мовами і постійно оновлюються. В Україні у 2006 р. Книжковою палатою України імені Івана Федорова видано “Універсальну десяткову класифікацію. Зміни та доповнення. Випуск 4” у паперовому варіанті. Довідкова база УДК постійно нарощується за рахунок електронних видань. Знання УДК дає змогу швидко знайти необхідне джерело за систематичним бібліотечним каталогом. Наприклад, УДК видань з інформаційних технологій починається з 004.

Якщо код УДК невідомий, то необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки і за назвою джерела або прізвищем та ініціалами автора знайти відповідний бібліотечний шифр джерела.

Якщо ж студент здійснює наукове дослідження вибраної проблеми, готує наукову доповідь або виступ на конференції і не знає реквізитів джерела або самого джерела, то слід здійснити пошук у систематичному бібліотечному каталозі. Завдання студента полягає у пошуку необхідної галузі (підгалузі), що охоплює розшукувану інформацію, а потім у межах цієї галузі (підгалузі) — картки з необхідним джерелом і бібліотечним шифром. У подальшому студент повинен оформити бібліотечне замовлення на літературу встановленого зразка, до якого внести шифр знайденого джерела та всі необхідні реквізити. Робота з електронними фондами в цьому варіанті значно ефективніша, оскільки у розвинутих бібліотеках облік літератури ведеться в середовищах систем управління базами даних, за допомогою яких пошук потрібної інформації здійснюється найефективніше.

Сервіси мережі Internet надають унікальні можливості знаходження літературних джерел у географічно віддалених фондах та архівах, а також шляхом участі у мережевих конференціях, де можна отримати відповіді та поради щодо питань з розшукуваної інформації. Для доступу до Internet-ресурсів необхідно знати їх мережеву адресу. Оскільки Internet постійно оновлюється і розвивається, в ньому немає єдиного каталога, змісту або наочного покажчика ресурсів. Проте в Internet існують різні інформаційно-пошукові системи, що допомагають користувачам знайти те, що їм потрібно. Це насамперед чергу тематичні каталоги і так звані пошукові машини.

Тематичні (наочні) каталоги — це інформаційно-довідкові системи, підготовлені вручну редакторами цих систем на основі інформації, зібраної на серверах Internet. Інформація в цих системах розподіляється за тематичними розділами відповідно до певної ієрархії. На верхньому рівні розділів зібрані загальні категорії (наприклад, “Internet”, “Бізнес”, “Мистецтво”, “Освіта” тощо), а нижній рівень становлять посилання на конкретні Web-сторінки або інші інформаційні ресурси. Для швидкого переходу до потрібного розділу тематичного каталогу можна скористатися вбудованою системою автоматичного пошуку за ключовими словами. Для цього в рядку запиту слід ввести ключове слово (поєднання слів), клацнути

Пошук, і система повідомить, чи є відповідний розділ в її каталозі і запропонує в нього перейти, минувши всі проміжні розділи. Рекомендуємо використовувати каталоги <http://www.yahoo.com>, <http://www.portal.edu.ru>, <http://www.ipl.org>.

Пошукові системи є складними інформаційно-довідковими системами, що автоматично генерують запит. Запит здійснюється за певною процедурою (певною мовою), яка може відрізнятись в різних системах, проте в спрощеному вигляді вона зводиться до того, що користувач вводить в спеціальному полі (або в декількох полях) ключові слова та/або словосполучення, що найточніше відображають суть проблеми.

До загальних положень мов запитів належать:

- Ключові слова можна вводити у відповідне поле пошукової системи поодиночі, послідовно звужуючи пошук, або ж вводити відразу декілька слів, розділяючи їх пробілами або комами. Реєстр не має значення.
- Режим пошуку “AND” (“І”) означає, що будуть знайдені тільки ті дані, де зустрічається кожне з ключових слів.
- При використанні режиму “OR” (“АБО”) результатом пошуку будуть всі дані, де зустрічається хоч би одне ключове слово.
- Використовуйте знаки “+” і “-” перед ключовим словом. Щоб виключити документи, де зустрічається певне слово, поставте перед ним мінус. І навпаки, щоб певне слово обов’язково було присутнє в документі, поставте перед ним плюс. Зверніть увагу на те, що між знаком і словом не повинно бути пропуску.
- Якщо потрібно виключити якесь слово з пошуку, поставте перед ним знак “-”. Наприклад: “+захист -Excel”.
- За замовчуванням програма шукає всі дані, де зустрічається введене вами слово. Наприклад, при запиті “редактор” будуть знайдені слова “редактор”, “текстовий”, “графічний”, “газети”, “головний” і багато інших. Знак оклику перед або після ключового слова означає, що будуть знайдені тільки слова, які точно відповідають запиту (наприклад, “текстовий! редактор!”).

Також корисно запам’ятати і використовувати при пошуку такі прийоми.

- Якщо для пошуку потрібно ввести словосполучення, візьміть його в лапки.

- Якщо ви пишете все слово малими буквами, будуть знайдені всі варіанти його написання; якщо ви вказали бодай одну букву в шуканому слові великою, то система шукатиме тільки такі варіанти.
- Якщо ви хочете знайти не текст, а якесь зображення, то можна користуватися словом `image`. Наприклад, `image: sea` дасть список сторінок із зображенням моря.
- Якщо слово, яке ви шукаєте, зустрічається в різних контекстах, можна виключити слова, які зустрічаються в непотрібному контексті. Наприклад, вказати аргумент пошуку `+Celeron +Price +UA -USA`.
- Перевіряйте орфографію. Якщо пошук не дав результатів, можливо, при введенні ви допустили помилку.
- Використовуйте синоніми. Якщо список знайдених сторінок дуже малий або не містить корисних сторінок, спробуйте змінити слово. Наприклад, замість “реферати”, можливо, більше підійде “курсові роботи” або “твори”.
- Якщо один із знайдених документів ближчий до шуканої теми, ніж інші, клацніть ***Знайти схожі документи***. Це посилання розташовано під короткими описами знайдених документів. Система проаналізує сторінку і знайде документи, схожі на ту, що ви вказали.

Пошукових систем в Internet значно більше, ніж тематичних каталогів. Серед пошукових систем існують як обширні з тематики метапошукові системи, так і вузькоспеціалізовані. Найбільш відомі з них <http://www.google.com>, <http://www.altavista.com>, <http://www.askjeeves.com>, <http://www.lycos.com>, <http://www.sciseek.com>, <http://www.msn.com>, <http://meta.ua>, <http://www.rambler.ru>, <http://www.yandex.ru>, <http://www.aport.ru>, <http://www.metabot.ru>, <http://newsgroups.langenberg.com>, uk.wikipedia.org, www.bukinist.agava.ru.

Матеріали про методи підвищення ефективності пошуку інформації в Internet містяться у статтях: <http://www.yandex.ru/info/search.html>, <http://www.searchengines.ru/>,

<http://www.zodchiy.ru/links/search/>, <http://www.citforum.ru/internet/search/index.shtml>, <http://websearch.report.ru/>, <http://www.kokoc.com/search-engines/index.shtml>, <http://www.zhurnal.ru/search-r.shtml>.

Самостійна робота має такі складові та форми їх оцінювання:

- підготовка та власне аудиторна робота під час практичних і лабораторних занять. Результати її оцінюються під час поточного контролю;
- виконання самостійних робіт у формі есе, рефератів з конкретних проблем та складання письмових звітів на електронних або паперових носіях або усних доповідей;
- опрацювання програмного матеріалу зі змістового модулю та оцінка її результатів під час проміжного контролю;
- виконання письмової контрольної роботи або тестування;
- звіт про проходження практики;
- звіт про науково-дослідну роботу, результати якої можна використати при написанні випускної роботи і за рішенням кафедри опубліковані.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів необхідного рівня знань щодо основних положень діючого в Україні законодавства у сфері функціонування ринку цінних паперів, обігу цінних паперів, діяльності професійних учасників цього ринку, основних інструментів, що використовуються у світі на фондових ринках, використання інформаційних систем і технологій фондового ринку, володіння сучасною методологією технічного аналізу динаміки ринку цінних паперів, прогнозування руху фондового ринку, що дає змогу ефективно здійснювати інвестиційну діяльність та приймати торгові рішення на ринку цінних паперів.

У результаті самостійного вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати організаційну структуру та основи функціонування фондового ринку;
- знати завдання інфраструктури ринку цінних паперів та її складових;
- знати основні джерела фінансової інформації;
- знати основні поняття технічного аналізу;
- знати склад і структуру інформаційних систем, які використовуються на ринку цінних паперів;
- вміти використовувати комп'ютерні технології, які використовуються в технічному аналізі;
- знати складові програмно-технічної платформи (апаратні засоби, операційні системи та СУБД);

- знати схеми електронних торгів, які використовуються на фондових біржах України;
- вміти визначати основні тенденції руху цін фондового ринку, будувати тренди, лінії опору та підтримки цінового графіка, прогнозувати часові ряди цін із застосуванням апарату ковзаючих середніх;
- вміти планувати стратегію біржової торгівлі, обчислювати прибутки і збитки операцій на фондовій біржі;
- вміти використовувати комп'ютерні технології для аналізу і прогнозування динаміки фондового ринку;
- знати можливості та архітектуру міжнародних інформаційних систем, які надають фінансові послуги на ринку цінних паперів.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни

“ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ”

Змістовий модуль I. Інформаційні системи фондового ринку

Тема 1. Характеристика фондового ринку

1. Фондовий ринок та його структура.
2. Види фондових ринків.
3. Основні види цінних паперів.
4. Первинний та вторинний ринки цінних паперів.
5. Біржовий та позабіржовий ринки.
6. Державне регулювання фондового ринку.
7. Фондовий ринок України та його учасники.
8. Огляд фондових ринків інших країн.

Література [1–20; 23; 24]

Теми рефератів

1. Економічна сутність цінних паперів.
Література [20; 21; 23; 24]
2. Загальна характеристика фондового ринку Росії.
Література [20; 21; 29]
3. Проблеми формування ринку цінних паперів в Україні.
Література [24; 29; 37–39]

4. Регулятивна інфраструктура ринку цінних паперів.

Література [1–19; 32–34]

5. Професійна діяльність на фондовому ринку.

Література [2; 3; 12; 16–19; 29; 30; 38]

Питання для самоконтролю та співбесіди

1. У чому полягає сутність фондового ринку?
2. Складові фондового ринку.
3. Суб'єкти ринку цінних паперів.
4. Що являють собою цінні папери?
5. Основні види цінних паперів.
6. Що таке первинний ринок і в яких формах він функціонує?
7. Що таке вторинний ринок?
8. Що таке емітенти?
9. Хто належить до професійних учасників ринку цінних паперів?
10. Які існують моделі фондового ринку?
11. Що таке біржовий ринок?
12. Що таке позабіржовий ринок?

Тестові завдання

1.1. Цінні папери – це:

- а) права на певні ресурси;
- б) документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що засвідчують грошові або інші майнові права;
- с) товар, що обертається на фондовому ринку.

1.2. Фондовий ринок являє собою:

- а) механізм, який зводить разом покупців і продавців фондових цінностей;
- б) сукупність грошового ринку та ринку капіталів;
- с) сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і їх похідних (деривативів);
- д) фінансовий інструмент, який акумулює кошти вкладників у довгострокове фінансування економіки.

1.3. Учасниками фондового ринку є:

- а) фінансова преса;
- б) саморегулювальні організації;

- c) емітенти, інвестори;
- d) професійні учасники фондового ринку;
- e) a+b+d;
- f) b+c+d.

1.4. Фондові ринки класифікуються за:

- a) територіальною ознакою;
- b) за рівнем підпорядкованості;
- c) за видами цінних паперів;
- d) за видами угод;
- e) за термінами;
- f) a+b+c;
- g) a+c+d+e.

1.5. Професійна діяльність на фондовому ринку поділяється на:

- a) брокерську діяльність;
- b) дилерську діяльність;
- c) товаророзпорядчу діяльність;
- d) розрахунково-клірингову діяльність;
- e) консультаційну діяльність;
- f) a+b+c;
- g) c+d+e;
- h) a+b+d+e.

1.6. Акція – це:

- a) короткострокові цінні папери, випущені в обіг для короткострокового залучення коштів;
- b) будь-які цінні папери, які засвідчують відносини позики між їхнім власником та особою, що випустила документ;
- c) іменний цінний папір, який засвідчує майнові права його власника.

1.7. Мінімальна номінальна вартість акції не може бути меншою ніж:

- a) одна копійка;
- b) двадцять п'ять копійок;
- c) п'ятидесят копійок;
- d) одна гривня.

1.8. Акціонерне товариство розміщує акції двох типів:

- a) довгострокові і короткострокові;
- b) цільові і нецільові;
- c) прості та привілейовані;
- d) державні та комерційні.

1.9. Облігації розміщуються в:

- a) електронній або паперовій формі;
- b) документарній або бездокументарній формі;
- c) у вигляді купонного аркуша.

1.10. Саморегулювні організації професійних учасників фондового ринку мають ознаки:

- a) це добровільне об'єднання;
- b) їхніми членами є професійні учасники ринку цінних паперів;
- c) виконують функції саморегулювання і встановлення формальних правил ведення бізнесу;
- d) виконують функції, передані їм державою;
- e) a+b+c+d;
- f) c+d.

Тема 2. Інформаційні системи депозитарної діяльності

- 1. Характеристика системи депозитарної діяльності.
- 2. Організація роботи автоматизованої інформаційної системи “Міжрегіональний фондовий союз” (АСОІД).
- 3. Програме забезпечення депозитарної діяльності.
- 4. Технологія обробки інформації в АСОІД.

Література [2; 3; 16; 23; 24; 29–31; 35; 38; 39]

Теми рефератів

- 1. Депозитарна система України.

Література [4; 29; Інтернет-ресурси]

- 2. Національний депозитарій України.

Література [4; 29; Інтернет-ресурси]

- 3. Депозитарій Української фондової біржі.

Література [20; Інтернет-ресурси]

Питання для самоконтролю та співбесіди

1. Що являє собою депозитарна діяльність?
2. Що таке розрахунково-клірингова діяльність?
3. Що таке центральні депозитарії?
4. Функції Національного депозитарію України.
5. Технологія обробки інформації у депозитарії “Міжрегіональний фондовий союз”.
6. З яких підсистем складається програмне забезпечення депозитарної діяльності?
7. Що таке рахунок “Депозит”??
8. Що таке віддалений клієнт інформаційної системи системи?
9. Основні компоненти програмно-технологічної структури системи електронних розрахунків депозитарію.

Тестові завдання

2.1. Депозитарій враховує цінні папери усіх депонентів:

- a) у розрізі їхньої належності;
- b) за фізичним місцем збереження цінних паперів;
- c) за виплатою дивідендів;
- d) a+c;
- e) a+b.

2.2. Цінні папери враховуються на балансі Депозит в:

- a) гривнях;
- b) активних рахунках;
- c) штуках;
- d) пасивних рахунках.

2.3. Активний рахунок Депозит називається:

- a) кореспондентський;
- b) ЛОРО;
- c) НОСТРО;
- d) технічний.

2.4. Пасивний рахунок кореспондента в обліку депозитарію називається:

- a) рахунок ЛОРО;
- b) консолідований рахунок;
- c) технічний кореспондентський.

2.5. Розрахунок і виплата дивідендів здійснюється за моделями, які реалізовані в рамках:

- a) “Операційного дня Депозитарію”;
- b) “Віддаленого учасника інформаційної системи”;
- c) “Автономної виплати дивідендів”;
- d) підсистеми “Розрахунок і виплата дивідендів”;
- e) a+d;
- f) a+c+d;
- g) a+b+c+d.

2.6. Автоматизована депозитарна система “Міжрегіональний фондовий союз” (АСОІД) реалізована у вигляді рівнів:

- a) зберігач — філії зберігачів;
- b) депозитарій — зберігач — філії зберігачів;
- c) автоматизоване робоче місце — головний офіс.

2.7. Нормативно-довідкова інформація в базі даних АСПІД реалізована у вигляді довідників:

- a) План рахунків Депо;
- b) Розділи плану рахунків Депо;
- c) Підрозділи плану рахунків Депо;
- d) Коди і найменування рахунків Депо;
- e) Вхідні-вихідні документи;
- f) Операції;
- g) Підстави операцій;
- h) Типи цінних паперів;
- i) Типи зберігачів;
- j) a+b+c+d+e;
- k) a+f+g;
- l) a+e+f+g;
- m) a+b+c+d+e+f+h+i.

2.8. Автоматизоване виконання адміністративних операцій у системі АСОІД здійснюється шляхом виконання таких завдань:

- a) ведення узагальнених рахунків у цінних паперах зберігачів на рівні депозитарію;
- b) введення/коригування інформації з довідників;
- c) введення/коригування інформації з анкет емітентів цінних паперів;

- d) введення/коригування інформації з анкет випусків цінних паперів;
- e) введення/коригування інформації з анкет депонентів цінних паперів;
- f) відкриття/закриття рахунків депонентів;
- g) ведення рахунків депонентів філій зберігачів на рівні філії;
- h) $a+b+c+d+e+f$;
- i) $b+c+d+e+f$.

2.9. Автоматизоване виконання облікових операцій, яке призводить до зміни залишків на рахунках Депо, полягає у виконання таких завдань:

- a) нарахування прибутків;
- b) анулювання випусків цінних паперів;
- c) депонування цінних паперів;
- d) списання цінних паперів;
- e) переказування цінних паперів;
- f) переміщення цінних паперів;
- g) $c+d+e+f$;
- h) $a+b+c+d+e+f$.

2.10. Результати виконання усіх операцій фіксуються у:

- a) картотеці зберігачів;
- b) картотеці емітентів цінних паперів;
- c) картотеці депонованих цінних паперів;
- d) картотеці випусків цінних паперів;
- e) картотеці рахунків Депо;
- f) журналах реєстрації виконання, відміни операцій;
- g) $a+b+d$;
- h) $d+e+f$;
- i) $b+c+d+e+f$;
- j) $a+b+c+d+e+f$.

Тема 3. Інформаційні системи реєстраторської діяльності

1. Обробка інформації в системі реєстраторської діяльності.
2. Ведення системи реєстру відкритих акціонерних товариств.
3. Організація ведення системи реєстру в безпаперовій формі.
4. Огляд програмного забезпечення реєстраторської діяльності.

Література [19; 29; 32–34]

Теми рефератів

1. Система “Гелла-реєстр”.
Література [29; Інтернет-ресурси]
2. Програмний комплекс “ВЕПР”.
Література [29; Інтернет-ресурси]
3. Програмно-технологічний комплекс “Реєстр АТ”.
Література [29; Інтернет-ресурси]
4. Програма “Реєстратор ФЭС”.
Література [29; Інтернет-ресурси]

Питання для самоконтролю та співбесіди

1. Хто здійснює ведення реєстрів?
2. В яких формах здійснюється ведення реєстру акціонерів?
3. Які функції виконує реєстроутримувач?
4. Складові системи реєстру.
5. Технологія ведення системи реєстру.
6. Яку інформацію містить реєстр власників іменних цінних паперів?
7. Які можливості для ведення системи реєстру забезпечують програмні засоби?
8. Як здійснюється ведення системи журналів?
9. Технологічна послідовність здійснення операції в системі.
10. Як здійснюється формування вихідних документів?

Тестові завдання

3.1. Ведення реєстрів здійснюють:

- a) системні програмісти;
- b) спеціалізовані адміністратори;
- c) зберігачі;
- d) емітенти;
- e) a+c;
- f) b+d;
- g) a+d.

3.2. Система реєстру ведеться:

- a) окремо для кожного емітента;
- b) для групи емітентів;
- c) тільки за іменними цінними паперами.

3.3. До складу системи реєстру входять:

- a) технічний рахунок;
- b) особові рахунки емітента та зареєстрованих осіб;
- c) реєстр власників іменних цінних паперів;
- d) емісійний рахунок;
- e) облікові реєстри (журнали);
- f) a+b+c;
- g) c+d+e;
- h) b+c+d+e.

3.4. Реєстр власників іменних цінних паперів містить інформацію про:

- a) емітента (повна/скорочена назва, код ЄДРПОУ, дані свідоцтва про держреєстрацію, адреса, номер телефону, перелік посадових осіб);
- b) реєстратора (повна/скорочена назва, код ЄДРПОУ, дані свідоцтва про держреєстрацію, дозвіл на право ведення реєстру, адреса, номер телефону, дані про посадову особу);
- c) випуск (вид) цінних паперів (вид цінних паперів, назва цінних паперів, дані свідоцтва про реєстрацію випуску, номінальна вартість, кількість випущених паперів, загальна вартість випуску, частка випуску в статутному фонді емітента);
- d) власників іменних цінних паперів — фізичних осіб (номер особового рахунка, прізвище, ім'я, по батькові, адреса, паспортні дані, ідентифікаційний номер, кількість цінних паперів, вартість цінних паперів);
- e) власників іменних цінних паперів — юридичних осіб (номер особового рахунка, код ЄДРПОУ, назва, адреса, кількість цінних паперів, вартість цінних паперів, частка в статутному фонді);
- f) номінальних утримувачів (номер особового рахунка, код ЄДРПОУ, назва, адреса, дозвіл на здійснення депозитарної діяльності, кількість цінних паперів, вартість цінних паперів, частка в статутному фонді);
- g) іменні цінні папери, що обліковуються на особовому рахунку емітента (номер особового рахунка, код ЄДРПОУ, назва, кількість цінних паперів, вартість цінних паперів, частка в статутному фонді);
- h) a+b+c+d+e+f+g;

- i) $a+c+e$;
- j) $b+c+d+f$.

3.5. Програмні засоби ведення реєстру у безпаперовій формі забезпечують:

- a) ведення реєстру у вигляді записів бази даних;
- b) відкриття, ведення, закриття емісійного рахунка, особових рахунків емітента та зареєстрованих осіб;
- c) порівняння кількості іменних цінних паперів на емісійному та особовому рахунку емітента;
- d) друкування реєстру;
- e) перегляд інформації на емісійному та особовому рахунку зареєстрованої особи (осіб);
- f) перевірка кожної операції на особовому рахунку;
- g) $a+b+c+d+e+f$;
- h) $a+b+d$;
- i) $a+b+c+f$.

3.6. Захист інформації в системі ведення реєстру організується шляхом:

- a) зберігання копій електронних масивів в інших приміщеннях за межами перебування реєстратора;
- b) встановлення системи паролів для роботи з реєстром;
- c) зберігання копій електронних масивів у емітента цінних паперів;
- d) обладнання приміщення з комп'ютерною технікою засобами охоронної сигналізації;
- e) доступу до даних тільки уповноваженої особи;
- f) $a+b+c+d+e$;
- g) $b+d+e$;
- h) $a+c+e$.

3.7. Технологія ведення реєстру полягає у виконанні таких етапів робіт:

- a) визначення пріоритету обробки документа;
- b) реєстрація документа в системі (надання вхідного номера, дати та часу його одержання, визначення категорії та типу акцій, надання документу статусу “зареєстрований”);

- c) визначення операції в реєстрі (набуття документом статусу “переданий на обробку”);
- d) виконання операції в реєстрі, перехід документа у стан “завершений”);
- e) $a+b+c+d$;
- f) $b+c+d$.

3.8. *Нарахування доходів за цінними паперами здійснюється:*

- a) на підставі документа про факт нарахування доходів;
- b) відрахуванням прибуткового податку;
- c) формуванням відомостей про виплату доходів;
- d) передачею у податкову інспекцію відомостей про дохід від цінних паперів;
- e) $a+b+c+d$;
- f) $c+d$;
- g) $b+c+d$.

3.9. *Автоматизована система “Телла-реєстр” працює у версіях:*

- a) файл-серверна (MS Access 97);
- b) клієнт-серверна (MS SQL-Server 7);
- c) клієнт-серверна (Oracle 8.1);
- d) $a+b$.

Тема 4. *Інформаційні системи біржової торгівлі цінними паперами*

1. Діяльність біржі як об’єкта автоматизації.
2. Фондові біржі України.
3. Товарні біржі.
4. Технологія роботи фондової біржі.
5. Структура та характеристика інформаційної системи біржової торгівлі.
6. Підсистема формування замовлень та звітів.
7. Торговельна підсистема.
8. Інформаційна підсистема.
9. Адміністративно-контрольна підсистема.
10. Технологія функціонування Української фондової біржі.

Література [29; Інтернет-ресурси]

Теми рефератів

1. Київська міжнародна фондова біржа.
2. Українська міжбанківська валютна біржа.
3. Донецька фондова біржа.
4. Придніпровська фондова біржа.
5. Українська міжнародна фондова біржа.

Література (до всіх рефератів) [29; Інтернет-ресурси]

Питання для самоконтролю та співбесіди

1. У чому полягає роль фондової біржі та які функції вона виконує?
2. Форми організації фондових бірж у світі.
3. Яка установа реєструє фондові біржі та які фондові біржі зареєстровані в Україні?
4. Яку роль виконують товарні біржі? Назвіть товарні біржі, які функціонують в Україні.
5. Охарактеризуйте технологію роботи фондової біржі.
6. Охарактеризуйте етапи проведення торгів та розрахункових операцій.
7. Охарактеризуйте підсистему формування замовлень і звітів.
8. Призначення торговельної підсистеми.
9. Які функції виконує розрахунково-клірингова підсистема?
10. Призначення депозитарної підсистеми.
11. Які функції виконує інформаційна підсистема?
12. У чому полягає роль адміністративно-контрольної підсистеми?
13. Технологія функціонування Української фондової біржі.

Тестові завдання

4.1. Фондова біржа виконує такі функції:

- a) перерахування коштів у міжнародні фінансові організації;
- b) акумуляція тимчасово вільних коштів шляхом продажу цінних паперів;
- c) кредитування і фінансування держави, приватного сектору шляхом купівлі цінних паперів;
- d) виконання операцій з цінними паперами, встановлення на них цін, що відображають співвідношення попиту та пропозиції;
- e) $a+b+c+d$;
- f) $b+c+d$.

4.2. Фондова біржа утворюється:

- a) не менше ніж двадцятьма засновниками — торговцями цінних паперів;
- b) не менше ніж десятьма засновниками — торговцями цінних паперів;
- c) не менше ніж тридцятьма засновниками — торговцями цінних паперів.

4.3. Членами фондової біржі можуть бути:

- a) торговці цінних паперів, які виконують всі правила, положення і стандарти фондової біржі;
- b) торговці цінних паперів, які мають ліцензію на право провадження професійної діяльності на фондовому ринку;
- c) об'єднання торговців цінними паперами.

4.4. Фондова біржа зобов'язана оприлюднювати і надавати Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку інформацію про:

- a) перелік торговців цінними паперами, що закріплені за фондовою біржею;
- b) перелік торговців цінними паперами, допущених до укладання договорів куплі-продажу цінних паперів;
- c) перелік цінних паперів, які пройшли процедуру лістингу;
- d) обсяг торгівлі цінними паперами за відповідний період;
- e) a+b+c+d;
- f) b+c+d;
- g) b+d.

4.5. Правила фондової біржі забезпечують:

- a) організацію та проведення біржових торгів;
- b) лістингу та делістингу цінних паперів;
- c) поєднання окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку;
- d) допуск членів фондової біржі до біржових торгів;
- e) котирування цінних паперів та оприлюднення їх біржового курсу;
- f) a+b+c+d+e;
- g) a+b+d+e;
- h) a+d+e.

4.6. Технологія роботи фондової біржі складається з таких етапів:

- a) аналізу пропозицій;
- b) передторговельного;
- c) здійснення торгів;
- d) здійснення розрахункових операцій;
- e) завершального;
- f) a+b+c+d+e;
- g) b+c+d+e;
- h) b+c+d.

4.7. Торгівля цінними паперами відбувається за правилами:

- a) простого аукціону;
- b) подвійного аукціону;
- c) використання маркувальних карт;
- d) a+b+c;
- e) a+b;
- f) b+c.

4.8. Як операційна система на Українській фондовій біржі використовується:

- a) OS/2;
- b) OS 400;
- c) Windows NT;
- d) UNIX;
- e) Novell Net Ware.

4.9. До складу біржової торгової системи Української фондової біржі входять:

- a) АРМ головного спеціаліста;
- b) АРМ адміністратора;
- c) АРМ брокера;
- d) АРМ маркетмейкера;
- e) АРМ офіцера охорони;
- f) АРМ учасника торгів;
- g) a+b+c+d+e+f;
- h) a+b+c;
- i) b+c+d+f.

4.10. Інформація про продаж і купівлю цінних паперів на Українській фондовій біржі під час котирування:

- a) для брокера ціна є закритою;
- b) ціна встановлюється автоматично;
- c) брокер отримує інформацію про цінні папери та емітента, який випустив ці папери;
- d) a+b+c.

Тема 5. Інформаційні системи позабіржової торгівлі

- 1. Характеристика позабіржової торгівлі.
- 2. Зарубіжні торгові інформаційні системи.
- 3. Законодавчі засади функціонування торговельно-інформаційних систем в Україні.
- 4. Перша фондова торговельна система (ПФТС).
- 5. Південноукраїнська торговельно-інформаційна система (СТІС).
- 6. Програмне забезпечення ПФТС.

Література [17; 18; 29; Інтернет-ресурси]

Теми рефератів

- 1. Програмне забезпечення системи електронного доступу до торгів "NASDAQ".
- 2. Інформаційні системи організації посередницької діяльності на фондовому ринку.
- 3. Інформаційні системи фінансово-інвестиційних компаній.
- 4. Інформаційні системи брокерських компаній.

Література (до всіх рефератів) [29; Інтернет-ресурси]

Питання для самоконтролю та співбесіди

- 1. Що таке позабіржова торгівля?
- 2. Відмінності біржових та позабіржових технологій.
- 3. Складові інформаційного середовища фондового ринку в умовах позабіржової торгівлі.
- 4. Визначення торговельно-інформаційної системи за українським законодавством.
- 5. Яку інформацію надає торговельно-інформаційна система?
- 6. Кому надається доступ до ПФТС?
- 7. Що таке ПФТС-індекс?
- 8. Як організована робота в ПФТС?

9. Що таке ПФТС-інформ?
10. Що таке ПФТС-on-line?

Тестові завдання

5.1. Позабіржовий ринок — це:

- a) неорганізований контакт покупця з продавцем з використанням інформаційних технологій;
- b) здійснення угод з цінними паперами між дрібними інвесторами;
- c) купівля-продаж цінних паперів поза фондовою біржею.

5.2. Інформаційне середовище позабіржової торгівлі складається з:

- a) клірингової організації;
- b) торговельно-інформаційної системи;
- c) емітента, реєстратора, брокера, дилера, маркетмейкера;
- d) інвесторів;
- e) депозитарної організації;
- f) a+b+c+d+e;
- g) b+c+d;
- h) a+b+c+d.

5.3. Система електронного доступу містить:

- a) пакети технічного аналізу;
- b) пакети ризик-менеджменту;
- c) облік виконаних угод;
- d) облік виставлених ордерів;
- e) a+b+c+d;
- f) a+b;
- g) c+d.

5.4. Доступ до ПФТС надається членам асоціації ПФТС, які мають ефективний капітал у розмірі не меншому ніж:

- a) 1 000 000 грн;
- b) 500 000 грн;
- c) 100 000 грн;
- d) 50 000 грн.

5.5. Для підключення до мережі ПФТС клієнт повинен мати АРМ брокера з встановленою операційною системою:

- a) Windows 95 OSR2;
- b) Windows 98;
- c) Windows NT Server;
- d) Workstation 4.0 Service Pack 3.

5.6. ПФТС-індекс розраховується на основі:

- a) іменних акцій підприємств, що пройшли лістинг;
- b) простих акцій підприємств, що пройшли лістинг;
- c) облігацій підприємств, що пройшли лістинг;
- d) інвестиційних сертифікатів, що пройшли лістинг.

5.7. Включення цінного папера до котирувального листа першого рівня на ПФТС здійснюється при:

- a) загальній капіталізації не менше 10 000 000 грн та емітент має не менше 1000 акціонерів;
- b) загальній капіталізації не менше 100 000 000 грн та емітент має не менше 1000 акціонерів;
- c) загальній капіталізації не менше 1 000 000 грн та емітент має не менше 500 акціонерів.

5.8. Програмне забезпечення ПФТС складається з інформаційних систем:

- a) ПФТС-інформ;
- b) ПФТС-Op-Line;
- c) ПФТС-вексель;
- d) ПФТС-аукціон;
- e) ПФТС-банк;
- f) ПФТС-замовлення;
- g) a+b+c+d+e+f;
- h) a+b+c+d;
- i) a+b+d.

Змістовий модуль II. Фундаментальний і технічний аналіз фондового ринку

Тема 6. Фундаментальний і технічний аналіз як основа прийняття фінансових рішень

1. Загальна характеристика фундаментального та технічного аналізу.
2. Фундаментальний аналіз фінансових ринків.
3. Українські фондові індекси.▲
4. Технічний аналіз фінансових ринків.
5. Сучасне програмне забезпечення для аналізу оперативної фінансової інформації.

Література [29; Інтернет-ресурси]

Теми рефератів

1. Методика розрахунку індексу ProU-10.
2. Фондовий індекс SBPU.
3. Пакети прикладних програм для технічного аналізу.
4. Програмні продукти, що ґрунтуються на теорії штучного інтелекту.

Література (до всіх рефератів) [29; Інтернет-ресурси]

Питання для самоконтролю та співбесіди

1. Які фундаментальні чинники використовуються для аналізу руху цін на фондовому ринку?
2. У чому полягає сутність технічного аналізу?
3. Охарактеризуйте рівні фундаментального аналізу.
4. Які світові фондові індекси ви знаєте і що вони характеризують?
5. Які показники використовують для фундаментального аналізу акцій?
6. Як розраховується фондовий індекс ПФТС?
7. На яких принципах базується розрахунок фондового індексу КАС-20?
8. Як розраховується фондовий індекс “SOKRAT”?
9. Для яких компаній засовується розрахунок фондового індексу KP-Dragon?
10. У чому полягає методика розрахунку фондового індексу ProU-50 і для яких компаній застосовується цей індекс?

11. Як обчислюється індекс найліквідніших акцій ProU-10?
12. Що характеризує фондовий індекс SBPU-30?
13. Що являє собою технічний аналіз?
14. Що означає термін “динаміка ринку”?
15. Які типи тенденцій існують на ринку і чим вони характеризуються?
16. Що означає термін “тренд” і які типи трендів існують?
17. Які графічні методи використовують для прогнозування руху цін?
18. Що являє собою висхідна лінія, спадна тренду та лінія каналу?
19. Як використовується фігура “голова і плечі”?
20. Що таке ковзне середнє та для чого воно використовується?

Тестові завдання

6.1. Фундаментальний аналіз – це:

- a) аналіз соціальних та економічних показників певної системи;
- b) аналіз економічних показників, що впливають на ціну;
- c) аналіз політичних, соціальних та економічних показників системи.

6.2. До фундаментальних чинників належать:

- a) валовий національний продукт;
- b) рівень реальної відсоткової ставки;
- c) рівень безробіття;
- d) платіжний баланс;
- e) баланс руху капіталів;
- f) індекс промислового виробництва;
- g) валютний курс за паритетом купівельної спроможності;
- h) $a+b+c+d+e+f+g$;
- i) $a+b+c+d+e$;
- j) $a+c+d+e$.

6.3. Фондовий індекс ПФТС розраховується як:

- a) базове значення індексу ПФТС, помножене на середнє арифметичне суми ринкових капіталізацій усіх зареєстрованих акцій;
- b) метод середньої арифметичної величини суми ринкових капіталізацій всіх акцій, які були зареєстровані;
- c) кількість акцій, помножена на номінальну вартість.

6.4. Принцип розрахунку фондового індексу КАС-20 враховує:

- a) індекс акцій найбільших підприємств провідних галузей промисловості України;
- b) щоденні котирування;
- c) реальні ціни на відповідні цінні папери.

6.5. При визначенні індексу “SOKRAT” враховуються правила:

- a) у базу індексу включаються тільки акції емітента;
- b) тривалість торгів емітента повинна бути не меншою одного року;
- c) різниця між ціною пропозиції і ціною попиту не повинна перевищувати 15 % від значення їх середнього арифметичного;
- d) $a+b+c$;
- e) $a+c$;
- f) $b+c$.

6.6. Фондовий індекс “KP-Dragon” розраховується:

- a) щодня після закриття торгів ПФТС;
- b) з урахуванням ціни акції в американських доларах;
- c) з урахуванням акцій найбільших десяти компаній України.

6.7. Технічний аналіз — це:

- a) визначення ціни та обсягу товарів, що продаються на біржі;
- b) дослідження динаміки ринку з метою прогнозування майбутнього напрямку руху цін;
- c) загальна кількість укладених контрактів за певний проміжок.

6.8. Основним завданням технічного аналізу є:

- a) визначення трендів;
- b) визначення співвідношення попиту та пропозиції;
- c) визначення ціни акції.

6.9. Існують такі типи трендів:

- a) японські свічки (ціна різко коливається);
- b) бичачий (рух ціни вгору);
- c) ведмежий (рух ціни вниз);
- d) сторонній (ціна є незмінною);
- e) $a+b+c+d$;
- f) $b+c+d$.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПІДГОТОВКИ, НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ РЕФЕРАТУ

Реферат є складовою вивчення дисципліни. Завдання підготовлено відповідно до курсу “Інформаційні системи і технології в менеджменті” для бакалаврів.

Мета — допомогти студентам засвоїти теоретичні знання, розвинути і сформувати практичні навички використання сучасних інформаційних технологій у своїй майбутній управлінській діяльності. Оформлення і захист реферату повинні сприяти активному засвоєнню нового матеріалу, виробленню у студентів уміння комплексно використовувати суміжні дисципліни для вирішення практичних питань.

Реферат має таку структуру: вступ, назва розділу, назва підрозділу, висновки, список літератури, додатки (за наявності).

У вступі відображається мета, загальна характеристика, визначається номер варіанта. У розділах та підрозділах реферату викладається суть питання, наводяться приклади з посиланням на літературні джерела. Додатки (за їх наявності) виносяться у кінець реферату.

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 20–30 сторінок машинописного тексту, надрукованого через 1,5 інтервали, рукописний виклад тексту не повинен перевищувати 18–24 сторінок шкільного зошита.

Виконання та оформлення реферату

Студент повинен виконати реферат, розкривши історичні передумови досліджуваної проблеми, відповідаючи на всі питання теоретичного плану, а також описати технологію розв’язання практичної задачі, якщо це передбачено рефератом.

Відповіді на теоретичні питання потребують ретельної роботи з літературою. Крім виписок і конспектування з літературних джерел, наприклад з Internet, студент повинен зробити висновки. Робота має бути виконана самостійно. У тексті реферату потрібно давати посилання на використану літературу. У висновках у цілому з реферату розглядають питання економічної доцільності і практичного застосування сучасних інформаційних технологій та обчислювальної техніки в управлінській сфері.

Реферат слід оформляти на стандартних аркушах паперу, зброшурованих у папку. Всі аркуші мають бути пронумеровані. На титульній сторінці необхідно вказати назву вищого навчального закладу, факультет, спеціальність, дисципліну, курс, групу, а також прізвище, ініціали та номер залікової книжки.

На першій сторінці потрібно вказати варіант контрольної роботи і зміст, який містить питання варіанту і номери сторінок, на яких викладено матеріал. На останній сторінці студент підписує роботу і ставить дату. В кінці роботи необхідно навести використану літературу. Зшити папка повинна бути вкладена в поліетиленовий файл і містити дискету з повним текстом, графікою і т. п. набраного варіанта реферату.

Вибір варіанта реферату

Номер варіанта реферату визначає викладач. Студентам забороняється самостійно змінювати номер варіанта реферату, інакше робота визнається недійсною і підлягає переробці.

Робота, оформлена без виконання наведених вимог, повертається без перевірки на дооформлення.

Індивідуально-консультаційна робота

Індивідуально-консультаційна робота з дисципліни здійснюється у формі консультацій за графіком (одна консультація на два тижні). На консультаціях студентам даються пояснення з виконання самостійної роботи, підготовки до практичних занять, перевірки та захисту завдань, винесених на поточний контроль, тощо.

МАУП

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Закон України* “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 1.06.2000 № 1775-III.
2. *Закон України* “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.96 № 448/96-ВР.
3. *Закон України* “Про цінні папери та фондову біржу”, 1991 р., [1201-12].
4. *Закон України* “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” від 10.12.97 № 710/97.
5. *Закон України* “Про підприємства в Україні” від 10.09.91 № 887-12.
6. *Закон України* “Про господарські товариства від 19.09.91 № 1576-12.
7. *Закон України* “Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” від 15.03.01 № 2299-III.
8. *Закон України* “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.01 № 2664-III.
9. *Закон України* “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.02 № 249-IV.
10. *Закон України* “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 09.07.03 № 1057-IV.
11. *Закон України* “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 26.06.97 № 400/97-ВР.
12. *Указ Президента України* “Про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку” від 14.02.97 № 142/97.
13. *Закон України* “Прозовнішньоекономічну діяльність” від 22.12.98 № 353-XIV.
14. *Закон України* “Про іноземні інвестиції” від 13.03.92 № 2198-XII.
15. *Закон України* “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96 № 93/96-ВР.
16. *Закон України* “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.96 № 448/96-ВР.

17. *Наказ* Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку “Про затвердження Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи” від 23.12.92 № 328.
18. *Наказ* Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку “Про затвердження Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і регулювання їх діяльності” від 04.09.03 № 364.
19. *Постанова* Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку “Про впровадження діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів” від 26.05.98 № 60.
20. *Базовый курс по рынку ценных бумаг: Методическое пособие.* — М.: Электронная версия, 1998.
21. *Рынок ценных бумаг: Учебник / Под ред. В. А. Галанова, А. И. Басова.* — М.: Финансы и статистика, 1996. — 352 с.
22. *Мерфи Джон.* Технический анализ фьючерсных рынков. Теория и практика: Пер. с англ. — М.: Сокол, 1996.
23. *Кравченко Ю. Я.* Рынок ценных бумаг: Курс лекций. — К.: ВИРА-Р, 2002.
24. *Мелдрул О. Г., Шевчук І. А.* Ринок цінних паперів: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 1996.
25. *Мозговой О. Н.* Фондовый рынок: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 1999.
26. *Эрлих А. А.* Технический анализ товарных и финансовых рынков: Прикладное пособие. — 3-е изд. — М.: Финансист, 2000. — 183 с.
27. *Элдер А.* Как играть и выигрывать на бирже. — М.: Крон-Пресс, 1996.
28. *Лукашевич И. Я.* Анализ операций с ценными бумагами с Microsoft Excel 5.0/7.0. — М., 1997.
29. *Орленко Н. С, Гужва В. М.* Інформаційні системи фондового ринку. — К.: КНЕУ, 2004.
30. *Шведов М. П., Шаповал Ю. І., Константинов О. А., Курінний О. М.* Депозитарій: розрахунково-клірингове обслуговування клієнтів. — К.: Вісник фондового ринку, 1999.
31. *Шведов Н. П., Шаповал Ю. И., Буша Ю. А., Константинов А. А.* Депозитарная деятельность на фондовом рынке. — К.: Вісник фондового ринку, 1998.

32. *Про затвердження змін до “Порядку подання звітності торговцями цінними паперами” Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку “*. Рішення № 56 від 11.12.97 р.
33. *Про затвердження “Порядку розрахунку показників ліквідності та фінансового стану торговців цінними паперами” Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку*. Рішення № 11/1 від 10.06.97.
34. *Наказ Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку “Правила здійснення торговцями комерційної та комісійної діяльності з цінних паперів” від 23.12.96 № 331.*

Додаткова

35. *Кузнецова Н. С., Назарчук І. Р.* Ринок цінних паперів в Україні. — К.: Юрінком Інтер, 1998.
36. *Павлов І. І., Пилипенко І. В., Кривов'язюк І. В.* Цінні папери в Україні: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2004.
37. *Пилипенко І. І., Жук О. П.* Цінні папери в Україні. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2001.
38. *Мендрюл О. Г., Шевчук І. А.* Ринок цінних паперів: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000.
39. *Мозговой О. М.* Фондовий ринок: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 1999.

Інтернет-ресурси

Програми: www.sma.ua (програмне забезпечення “АФР-ТЦП”) (звітність), www.unis.org.ua (фінансовий моніторинг).

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку: www.ssmc.gov.ua

Антимонопольний комітет: www.amc.gov.ua

Державні фінансові послуги: www.sdfm.gov.ua

Фонд державного майна: www.spfu.gov.ua

Законодавство, Верховна Рада: zakon.rada.gov.ua

Інформація про діяльність 9000 акціонерних товариств: www.smida.ua,

Перша фондова торговельна система (ПФТС): <http://www.pfts.com>

Міжрегіональний фондовий союз: <http://www.mfs.kiev.ua>

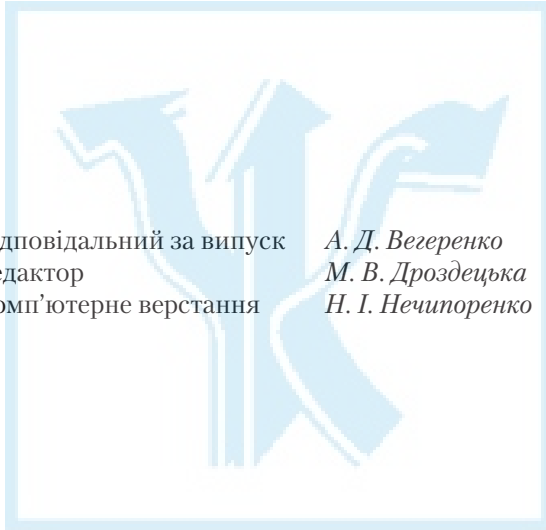
Українська фондова біржа: <http://www.ukrse.kiev.ua>

Стратегія на біржі (“CanopusLiveDeal”): <http://www.canopus.ru>
Фондовий індекс “SOKRAT”: www.sokrat.kiev.ua
Журнал “Ринок цінних паперів України”: http://securities.org.ua/securities_journal/
Газета “Цінні папери України”: http://securities.org.ua/securities_paper/

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Змістсамостійної роботи з дисципліни “Програмне забезпечення автоматизованих систем управління цінними паперами”	12
Методичні вказівки до підготовки, написання та захисту реферату.....	32
Список літератури	34

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>М. В. Дроздецька</i>
Комп'ютерне верстання	<i>Н. І. Нечипоренко</i>

Зам. № ВКЦ-3822

Підп. до друку 13.11.2008. Формат 60×84/16. Папір офсетний
Друк ротативний трафаретний.

Ум. друк арк. 2,21. Обл.-вид. арк. 1,96. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*